

YTTRANDE ÖVER RAPPORTEN MERVÄRDESSKATT FÖR DEN IDEELLA SEKTORN, M.M. DS 2009:58

Diarienummer Fi2009/1548

Arbetsgivarföreningen KFO avger här remissyttrande över rubricerad rapport.

1 ARBETSGIVARFÖRENINGEN KFO

Arbetsgivarföreningen KFO, nedan KFO, är arbetsgivarorganisation för företrädesvis kooperativa och idéburna verksamheter samt värderingsstyrda företag. KFO har ca. 3 600 medlemmar och dessa sysselsätter ca. 87 000 anställda. Därtill kommer ett stort antal förtroendevalda personer.

2 IDÉBURNA ORGANISATIONER

Idéburna organisationer präglas av naturliga skäl av ett stort engagemang hos ett stort antal människor som på ideell basis utför för samhället viktiga funktioner. Det kan gälla inom sjukvård, social omsorg, folkbildning, kultur och idrott. Man kan säga att de idéburna organisationerna är ett viktigt komplement till det offentliga och fungerar som stöd och hjälp åt människor utöver vad det offentliga har att erbjuda. Därför är det av väsentlig vikt att den ideella sektorn kan verka så obehindrat som möjligt, inte minst för att alla frivilliga skall kunna ägna sig just åt den ideella kraft, som är så nödvändig för samhällets funktion. Utgångspunkten för KFO:s remissyttrande har varit just detta innebärande att KFO som organisation har ett starkt önskemål om en mervärdesskattelagstiftning som stöttar frivilligarbetet inom de idéburna organisationerna.

3 SAMMANFATTNING

3.1 Konsekvenser för den ideella sektorn genom införandet av begreppet beskattningsbar person, förslag

Genom att ta bort undantaget från yrkesmässighet för ideella föreningar och registrerade trossamfund i 4 kap. mervärdesskattelagen (1994:200), ML, och i stället införa begreppet beskattningsbar person kommer den ideella sektorn på ett helt annat sätt än tidigare att bli tvungen att avsätta tid och resurser åt skattefrågor. Även om tanken med förslagen i rapporten är att ideella sektorns mervärdesskattesituation så långt möjligt skall vara oförändrad kommer de administrativa kostnaderna för att hantera mervärdesskattefrågor att bli stora. Genom att den ideella sektorn inte längre har ett generellt undantag från skattskyldighet blir man nu tvungen att ta ställning till varje enskild transaktion som äger rum i föreningen, eller annan organisation inom den ideella sektorn, och klassificera denna transaktion mervärdesskatterättsligt. För den ideella

sektorn i stort kommer detta att slå hårt ekonomiskt och det kommer att bli mycket svårt att rekrytera personer som kan och vill utföra detta arbete.

För att minimera förslaget negativa effekter för den ideella sektorn och samtidigt anpassa ML till EG-rätten föreslår KFO att sådana ideella föreningar, stiftelser eller religiösa samfund vilka definieras i 1 kap. 19 ML (i den föreslagna lydelsen) undantas från begreppet beskattningsbar person. Genom detta skulle dessa ideella organisationer fortfarande omfattas av ett generellt undantag och därigenom besparas det omfattande merarbete nuvarande förslag skulle medföra. Samtidigt skulle den nuvarande kopplingen till inkomstskattelagen upphöra och Sverige därigenom anpassa sig till EG-rätten.

KFO anser också att omsättningsgränsen för vad som avses med ett småföretag sätts till 600 000 kr.

3.2 Konsekvenser för den ideella sektorn genom generell skatteplikt för omsättning som avser fastighetsuthyrning annan än för stadigvarande bostad

Genom detta förslag kommer den ideella sektorn i stort att drabbas av mycket stora hyreshöjningar. Utredningens antaganden om att hyreshöjningarna inte skulle bli så omfattande till följd av att fastighetsägarna, om de erhåller avdragsrätt för ingående mervärdesskatt, minskar sina kostnader delas inte av KFO. Förslaget kommer att leda till mycket stora kostnadsökningar som riskerar att slå ut den stora andel ideella föreningar som redan idag har svårt att balansera sin ekonomi. Detta är den allra allvarligaste konsekvensen av de förslag som återfinns i rapporten och ett hårt slag som står helt i strid med den syn på den ideella sektorn regeringen gett uttryck för. KFO finner det inte sannolikt att fastighetsägarna i någon större utsträckning kommer att sänka hyran före mervärdesskatt.

För de ideella föreningar eller organisationer som äger fastigheter medför förslaget å andra sidan problem på så sätt att det blir svårt att få igenom de hyreshöjningar som skatteplikten medför. Dessa föreningar, framför allt Folkets Husrörelsen, har nämligen i huvudsak andra föreningar som hyresgäster. De fastighetsägande föreningarna kan på sikt även få svårt att hitta hyresgäster pga. skatteplikten.

Den förenkling av mervärdesskattereglerna rörande fastighetsupplåtelser som förslaget syftar till får så långtgående konsekvenser för bl.a. den ideella sektorn att förslaget inte kan genomföras utan mycket omfattande kompensationsåtgärder. Nuvarande regler bör kvarstå tills det finns ett förslag vilket inte kraftigt missgynnar någon av aktörerna på fastighetsmarknaden.

4 BESKATTNINGSBAR PERSON

4.1 Regler för ideella sektorn i mervärdesskattedirektivet 2006/112/EG

4.1.1 Jämförelse mellan mervärdesskattedirektivets regler för ideella sektorn och mervärdesskattelagens undantag från yrkesmässighet

Mervärdesskattedirektivet (Rådets direktiv 2006/112/EG) är normgivande för hur nationell mervärdesskattelagstiftningen inom EU skall utformas. Som regel är artiklarna i direktivet tvingande för ett enskilt medlemsland, men det finns också möjligheter till nationella anpassningar. Vissa områden, exempelvis på fastighetsområdet, är också öppna för en i allt väsentligt nationell mervärdesskattelagstiftning

Mervärdesskattedirektivet stadgar skatteplikt för de flesta verksamheter men innehåller också bestämmelser om undantag från skatteplikt. Dessa undantag är oftast konstruerade som undantag från skatteplikt för vissa verksamheter.

I artiklarna 132-134 i mervärdesskattedirektivet undantas vissa verksamheter av hänsyn till allmänintresset.

I fråga om rapporten om ändrade mervärdesskatteregler för den ideella sektorn, nedan rapporten, är främst artikel 132.1.g-h (social verksamhet), 132.1.i (undervisning och folkbildning), 132.1.k (tillhandahållande av personal av religiösa eller filosofiska institutioner), 132.1.l (medlemsundantag), 132.1.m (idrott), 132.1.n (vissa kulturella tjänster) och 132.1.o (penninginsamling) av intresse.

I rapporten har de olika lagförslagen rörande undantag från skatteplikt som regel konstruerats utifrån en hänvisning till 1 kap. 19 ML. I åtskilliga fall förekommer dock varianter i rapporten, dels när det gäller hänvisningen till 1 kap. 19 § ML och dels i fråga om vilka organisationer som skall kunna omfattas av undantagsreglerna. KFO finner hänvisningen till 1 kap. 19 § i princip relevant men de olika varianterna på vad som avses med en ideell organisation kommer att försvåra tillämpningen. KFO vill därför förorda en konsekvent hänvisning till 1 kap 19 § ML. Under resp. avsnitt nedan – där de olika undantagen kommenteras – lämnar därför KFO ytterligare synpunkter på hur lagrummen borde kunna utformas.

4.1.2 Konsekvenser av förslaget

4.1.2.1 Ökad administration

Ekonomi, och därmed även skattefrågorna, hanteras i de flesta ideella föreningar och andra ideella organisationer av en ideellt arbetande person med ett intresse för föreningens eller organisationens kärnverksamhet. Ofta har denne person inte de mest djupgående kunskaperna i ekonomi och skattefrågor men har ändå klarat av att hantera de rutinmässiga ekonomiska frågor vilka uppkommer i föreningen eller organisationen. De nu föreslagna lagändringarna kommer att medföra en, generellt sett, kraftigt ökad administration för föreningarna. I de fall där en organisation till följd av de nya reglerna blir skattskyldig till mervärdesskatt består den ökade administrationen av själva rapporteringen av mervärdesskatt. För dessa föreningar eller

organisationer, och även för de föreningar vilka inte heller till följd av de nya reglerna kommer att vara skattskyldiga till mervärdesskatt, ökar administrationen dock även genom att de nya reglerna medför att skattskyldigheten avgörs på transaktionsbasis. Idag är undantaget från skattskyldighet generellt. Enligt de föreslagna reglerna måste föreningen eller organisationen och dess ideellt arbetande medlemmar göra, ofta kvalificerade, mervärdesskatterättsliga bedömningar av enskilda transaktioners karaktär och därmed skatteplikt. Denna effekt framstår som en allvarlig konsekvens till följd av förslaget om införandet av generell skatteplikt för ideella föreningar, stiftelser eller registrerade trossamfund. Om lagstiftaren ställer nya, och höga, krav på de som lägger ner många timmars ideellt arbete på sin fritid utgör det ett allvarligt slag mot den ideella sektorn.

4.1.2.2 Svårigheter med att rekrytera frivillig personal

Som beskrivits ovan kommer de föreslagna reglerna att medföra att hanteringen av föreningarnas eller andra ideella organisationers ekonomi blir såväl mer komplicerad som mer tidskrävande. Om skattereglerna hanteras på ett felaktigt sätt kan detta leda till sanktioner från Skatteverkets sida såväl mot föreningen som mot den ekonomiansvarige.

Ekonomihanteringen utförs i de flesta föreningar på ideell basis. Rollen som ekonomiansvarig torde redan idag ofta vara svår att fylla. Det är dock lätt att inse att de föreslagna förändringarna skulle medföra att det skulle bli markant svårare att hitta någon som på sin fritid vill arbeta för föreningarna med dessa frågor. I många fall skulle den enda lösningen sannolikt bli att betala för denna tjänst, vilket i så fall skulle innebära ännu en kostnad för en sektor som inte har några breda ekonomiska marginaler. Detta skulle utöver kostnadsökningen även innebära att den svenska ideella sektorn ytterligare urholkas särskilt i beaktande av att den ideella sektorn i mångt och mycket i praktiken utför mycket av vad som egentligen skulle ligga inom det offentliga ram, t.ex. social omsorg och utbildning.

4.1.2.3 Svårigheter med hantering av reglerna för blandad verksamhet

De föreningar, som enligt de föreslagna reglerna kommer att omfattas av skattskyldighet till mervärdesskatt, kommer i nästintill samtliga fall att bedriva en s.k. blandad verksamhet, dvs. ha såväl skattepliktiga som från skatteplikt undantagna omsättningar i sin verksamhet. För föreningarna medför detta att de kommer att tvingas hantera den komplicerade situationen med en verksamhet där olika typer av utgående transaktioner förekommer. De olika transaktionerna måste identifieras och klassificeras mervärdesskatterättsligt. Framför allt kommer svårigheter dock att uppstå när föreningen skall hantera sin ingående mervärdesskatt. Beroende på vad en kostnad avser kan ju ingående mervärdesskatt, i en blandad verksamhet, vara avdragsgill, ej avdragsgill eller delvis avdragsgill. Om kostnaden avser inköp av en vara som senare kommer att användas på ett annat sätt än tidigare kan dessutom reglerna om jämkning komma att aktualiseras. Dessa oerhört komplicerade frågor skall då hanteras av personer som utan ersättning utför dessa sysslor på sin fritid. Framför allt i mindre föreningar kan den ansvarige personens

enda kvalifikation ofta vara att det är en ordningssam person med en viss fallenhet för siffror. Någon särskilt sakkunskap om mervärdesskatt finns med all sannolikhet inte och några ekonomiska resurser för att skaffa sådan sakkunskap saknas. Följderna kommer sannolikt att bli en omfattande felhantering och många beslut om skattetillägg. Detta, samtidigt som ambitionen med förslaget är att de ideella föreningarnas skattemässiga situation skall vara så oförändrad som möjligt, inger enligt KFO:s mening stora betänkligheter.

4.1.2.4 Svårigheter med att ta ut mervärdesskatt i fall ett undantag inte är tillämpligt

I de fall föreningarna skulle bli tvungna att börja ta ut mervärdesskatt kommer detta att medföra stora problem för föreningarna. Föreningens motpart är nästan undantagslöst någon som saknar avdragsrätt för ingående mervärdesskatt och för vilken mervärdesskatten således medför en 25-procentig prishöjning. Naturligtvis kommer detta att medföra att dessa föreningar får svårare att sälja sina varor och tjänster, att deras intäkter därmed minskar och att, på sikt, många av dessa föreningar kommer att slås ut alternativt att möjligheten att utöva den ideella verksamheten försvåras.

4.1.3 KFO:s alternativa förslag till modifiering av utredningens förslag om beskattningsbar person, fortsatt undantag för omsättning som görs av ideell person

Dagens undantag för allmännyttiga ideella föreningar och registrerade trossamfund är utformat på så sätt att ideella föreningar och registrerade trossamfund inte anses bedriva yrkesmässig verksamhet enligt 4 kap. ML. Denna lösning ligger något från hur ideella föreningar, och deras verksamhet, hanteras i mervärdesskattedirektivet. Dock kan samtidigt konstateras att det faktiska utfallet av de olika lösningarna, dvs. direktivet kontra ML, ligger mycket nära varandra. Detta har också påpekats av Finland vars lagstiftning på mervärdesskatteområdet är mycket lik den svenska och som också uppmanats av EU-kommissionen att genomföra förändringar. Finland anförde att det endast är fråga om olika koncept för att genomföra samma idé.

I mervärdesskattedirektivet ligger lättnaderna för de ideella föreningarna i att de verksamheter som bedrivs av ideella föreningar i stor utsträckning är undantagna från skatteplikt. Det är alltså i princip inte de enskilda transaktionerna som är undantagna från skatteplikt utan undantagen omfattar verksamheterna som sådana. Detta medför att hela verksamheten i ideella föreningar, vilkas inriktningar omfattas av undantagen, kommer att undantas från mervärdesskatt. På precis samma sätt är i den svenska mervärdesskattelagen hela verksamheten i ideella föreningar undantagen från skatteplikt. Skillnaden består i att det svenska systemet i ML inte tar hänsyn till verksamhetens inriktning. I praktiken blir dock skillnaden förhållandevis mycket liten då de flesta allmännyttiga föreningars huvudsakliga inriktning är sådan att den omfattas av de undantag som finns i mervärdesskattedirektivet.

Enligt den nu föreslagna lösningen i rapporten skall Sveriges lagstiftning närma sig EG-rätten genom att kopplingen till inkomstskattelagen, och därmed det generella undantaget för ideella

föreningar, slopas. Vidare skall framöver även svenska ideella föreningars lätttnadsregler finnas i avsnittet rörande undantag från skatteplikt. Då de svenska undantagsreglerna emellertid undantar endast de enskilda transaktionerna, och inte hela den bedrivna verksamheten, kan detta medföra att svenska ideella föreningar kommer att omfattas av skatteplikt i större utsträckning än vad som är tanken enligt mervärdesskattedirektivet.

KFO önskar behålla nuvarande rättsläge oförändrat. Samtidigt finns en förståelse för att mervärdesskattereglernas nuvarande koppling till inkomstskatten inte är möjlig ur ett EG-rättsligt perspektiv samt det lämpliga i att införa begreppen ekonomisk verksamhet och beskattningsbar person i ML. KFO föreslår därför att de nuvarande reglerna rörande ideella föreningar i 4 kap. ML tas bort samtidigt som de ideella föreningarnas verksamhet undantas från begreppet beskattningsbar person i 4 kap. 1 § ML genom en hänvisning till definitionen i 1 kap. 19 § ML. På så vis kommer all verksamhet i de föreningar, stiftelser eller registrerade trossamfund, som har ett sådant ändamål att de omfattas av definitionen i 1 kap. 19 § ML, att undantas från skattskyldighet till mervärdesskatt. Även om Sverige därmed skulle välja en annan lagteknisk lösning än den som finns i mervärdesskattedirektivet så torde detta innebära att de svenska reglerna ändå skulle vara i överensstämmelse med direktivet. På så sätt kan Sverige tillmötesgå EU-kommissionens krav.

*Förslag till nytt ett tredje stycke i 4 kap. 1 § ML: **Som beskattningsbar person anses inte sådan person som avses i 1 kap. 19 §.***

KFO anser således att det finns skäl att från begreppet beskattningsbar person undanta sådan person som avses i 1 kap. 19 § ML. Skulle detta ändå inte vara möjligt har KFO följande ytterligare synpunkter på rapporten.

4.1.4 Skattebefrielse för småföretag, KFO:s synpunkter och förslag

Enligt förslaget går gränsen för att kunna omfattas av undantaget från mervärdesskatt för småföretag vid en omsättning på 250 000 kr. Införandet av undantagsreglerna för småföretag är positiva för den ideella sektorn och reglerna kommer att underlätta för de minsta ideella föreningarna som därmed slipper göra kvalificerade skatterättsliga bedömningar av de enskilda transaktionerna. Den föreslagna omsättningsgränsen är emellertid förhållandevis låg och reglerna erbjuder således inte en så stor lätttnad för den ideella sektorn som de skulle kunna göra. Av förslaget framgår att de omsättningsgränser som gäller för de olika EU-länderna varierar mellan 10 000 och 37 000 ECU. För att undantagsreglerna för småföretag skall kunna omfatta även andra än de allra minsta ideella organisationerna bör man sträva efter att driva igenom en så hög omsättningsgräns som möjligt. Det finns ingen anledning för Sverige att vara försiktigt och självmant jämföra sig med övriga länder i detta avseende. En omsättningsgräns på 600 000 kr bedöms medföra att i vart fall en väsentlig del av de ideella föreningarna och andra ideella organisationer skulle komma att omfattas av undantagsreglerna. Sverige bör därför sträva mot att få tillämpa en sådan omsättningsgräns.

4.1.5 *Undantagen från skatteplikt, allmänt*

De olika förslagen i rapporten om undantag från skatteplikt bygger i allt väsentligt på en hänvisning till den föreslagna definitionen i 1 kap. 19 ML. De undantagsregler som föreslås leder dock till en viss otydlighet när det gäller omfattningen av undantagen. KFO vill därför särskilt framhålla följande.

4.1.5.1 Behovet av enhetlig hänvisning till 1 kap. 19 § ML

De bestämmelser vilka föreslås införas i 3 kap. ML innehåller hänvisningar till 1 kap. 19 § ML. Hänvisningen till 1 kap. 19 § innehåller dock i vissa fall inskränkningar i den definition som ges där och kompletteringar i kraven på föreningen/organisationen för att den ska omfattas av det aktuella undantaget. Detta gör att poängen med definitionen i 1 kap. 19 § tappar sitt syfte och det gör undantagen mycket svårlästa. Det kan dessutom ifrågasättas vad syftet är med att inte göra en rak hänvisning till 1 kap. 19 §. I t.ex. 3 kap. 11 c § hänvisar man till 1 kap. 19 § men inför också andra liknande ändamålskrav. Detta är förvirrande och omöjliggör en enkel tillämpning. Det framstår därför som tveksamt om detta medför någon förändring jämfört med att enbart hänvisa till 1 kap. 19 §. Av förslaget framgår inte heller någon förklaring till varför man inte nöjer sig med en hänvisning till 1 kap. 19 § eller vad man önskar åstadkomma genom denna skrivning. Även exempelvis i 3 kap. 11 d § saknas en rak koppling till 1 kap. 19 §.

4.1.5.2 KFO:s förslag till enhetlig definition

KFO föreslår att i 3 kap. 7, 11 a, 11 c-11 d §§ införs en hänvisning enbart till 1 kap. 19 § utan ytterligare tillägg eller inskränkning på sätt som framgår nedan och som också föreslås i 11 b §.

4.1.6 *Undantaget från social omsorg, speciellt om frågan om särskilt boende*

Rapportens förslag om undantag från skatteplikt för social omsorg överensstämmer med artikel 132.g-h i mervärdesskattedirektivet. Enligt direktivet kan den sociala omsorg, som är undantagen, bedrivs av organ som av en medlemsstat är erkänt som organ av social karaktär. Utredningen föreslår att sådan person som avses i 1 kap. 19 § ML är en sådan person men med det tillägget att verksamheten är ett direkt led i främjandet av det sociala ändamålet.

Enligt den föreslagna definitionen i 1 kap. 19 § ML skall en ideell person uteslutande eller så gott som uteslutande tillgodose det ideella ändamålet (verksamhetskrav). Därför blir sista ledet i föreslagna 3 kap 7 § fjärde stycket 2 onödigt och kan skapa förvirring om vad som gäller ("och där verksamheten är ett direkt led i främjandet av det sociala ändamålet").

4.1.7 *Personal för sjuvård, behov av förtydligande i fråga om tjänsten sjuvård*

Av förslaget framgår att tillhandahållande av personal för verksamhet avseende sjuvård är undantaget från mervärdesskatt om verksamheten bedrivs av en ideell förening eller registrerat trossamfund och om sjuvårderna ges i samband med utbildning, sjukvård eller, social omsorg.

Detta förslag väcker frågan vad som omfattas av uttrycket ”själavård”. Förslagets hänvisning till Nationalencyklopedins definition ger inte något mer omfattande vägledning. I specialmotiveringen uttalas dessutom att själavård även kan tillhandahållas av icke-religiösa inriktningar vilket inte är i överensstämmelse med Nationalencyklopedins definition. Detta gör begreppet ”själavård” ännu vidare och ökar osäkerheten kring innebörden. För ökad förutsebarhet vore det önskvärt om det av lagrummet något tydligare framgick vilka insatser som avses med själavård.

Direktivet undantar från skatteplikt tillhandahållande av personal för sjukvård, social omsorg och utbildning givet prestationen i fråga utförs av sådan person som anges i resp. artikel. Förslaget i rapporten avser tillhandahållande av personal för i stort de verksamheter som anges i direktivet med den begränsningen att undantaget skall tillämpas för organisation inom den ideella sektorn om fråga är en organisation enligt 1 kap. 19 § ML. KFO har inget att erinra mot denna ordning.

KFO har observerat att rubriken i den föreslagna nya paragrafen 8 a i 3 kap. anger undantag för själavård. KFO vill emellertid peka på att paragrafen och direktivet undantar tillhandahållande av personal för själavård och inte själavården i sig. Därför bör rubriken i 3 kap. 8 a § ges en annorlunda utformning.

KFO finner det också angeläget att i en ev. kommande lagrådsremiss/proposition det anges att tillhandahållande av själavård som ges gratis faller utanför mervärdesskattens tillämpningsområde.

4.1.8 Folkbildnings- och kulturutbildningsorganisationer

4.1.8.1 I allmänhet

Folkbildning och kulturbildning skall enligt förslaget vara undantaget från mervärdesskatt om verksamheten bedrivs av eller understöds av det allmänna i mer än ringa omfattning. Vidare krävs att verksamheten bedrivs av en ideell förening, stiftelse eller registrerat trossamfund som har ett konstnärligt och liknande kulturellt ändamål och verksamheten är ett direkt led i främjandet av det kulturella ändamålet. Undantaget omfattar även omsättning av diverse varor som har nära anknytning till verksamheterna.

För det folkbildnings- och kulturutbildningsorganisationer som är ideella föreningar medför förslaget att de i viss utsträckning kan komma att få redovisa mervärdesskatt för omsättningar som inte medförde skatteplikt tidigare. Detta kommer att leda till administrativa problem för de studieförbund, folkhögskolor och andra organisationer som skall redovisa utgående mervärdesskatt och dessutom ha kontroll över vilka inköp som kommit att bli kopplade till mervärdesskattepliktiga transaktioner och därigenom berättiga till avdrag för ingående mervärdesskatt.

Enligt den föreslagna definitionen i 1 kap. 19 § ML skall en ideell person uteslutande eller så gott som uteslutande tillgodose det ideella ändamålet (verksamhetskrav). Därmed blir sista ledet i föreslagna 3 kap. 11 § p. 5 andra strecksatsen onödig och kan skapa förvirring om vad som gäller ("och som har ett konstnärligt eller liknande ändamål och verksamheten är ett direkt led i främjandet av det kulturella ändamålet"). Detta ligger redan i definitionen i 1 kap. 19 § ML.

4.1.8.2 Koppling till konstnärligt eller kulturellt ändamål

Om verksamheten inte understöds av det allmänna i mer än ringa omfattning krävs för undantag från mervärdesskatt att verksamheten har ett konstnärligt eller liknande kulturellt ändamål och verksamheten är ett direkt led i främjandet av det kulturella ändamålet.

Konstnärligt och kulturellt ändamål föreslås få en vid omfattning och skall omfatta aktiviteter som allmänt främjar folkbildningen. Att det kan uppstå gränsdragningsproblem rörande vad som avses med konstnärligt eller kulturellt ändamål samt vad som allmänt främjar folkbildningen är givet och kanske ofrånkomligt. Större problem torde dock kravet på att verksamheten skall vara ett direkt led i främjandet av det kulturella ändamålet. Var gränsen går för om en verksamhet är ett direkt eller t.ex. ett indirekt led i främjandet av det kulturella ändamålet torde vara mycket svårt för den enskilda föreningen eller organisationen att avgöra.

4.1.8.3 Oklarheter om vad som avses i mer än ringa omfattning

Problematiken kring vad som utgör stöd från det allmänna i mer än ringa omfattning finns redan idag. Problematiken är således inte okänd för domstolar eller jurister vilket förvisso underlättar användandet av begreppet. För de ideella föreningar som enligt förslaget skall tillämpa bestämmelserna i 3 kap. ML är kopplingen till stödet från det allmänna dock inte tidigare bekant. Då ideella föreningar ofta tar emot olika stöd från det allmänna kommer sannolikt de flesta föreningar att spekulera kring huruvida verksamheten på denna grund är undantagen från mervärdesskatt. Något svar på frågan eller indikation på vad som avses med "ringa omfattning" står dock inte att finna i vare sig den föreslagna lagtexten eller förslaget i övrigt. KFO vill peka på behovet av ett förtydligande på denna punkt.

4.1.9 Kulturella aktiviteter

4.1.9.1 Behov av förtydligande vilka aktiviteter som avses

Av 3 kap. 11 a § i den föreslagna lydelsen framgår att tillträde till eller deltagande i teater, cirkus, dans, musik, film och liknande föreställningar samt utställningar, föredrag och liknande aktiviteter med ett kulturellt syfte undantas från skatteplikt om den som bedriver verksamheten är en ideell förening, stiftelse eller trossamfund varvid hänvisning sker till 1 kap. 19 § ML. Även viss omsättning av varor med anknytning till de kulturella tjänsterna undantas.

Uppräkningen av vad som omfattas av undantaget ger inte tillräcklig klarhet i vad som omfattas av undantaget. Hur vag skrivningen är framgår med allt tydlighet av rapportens behandling av danstillställningar och dansbandstillställningar. Gemene man, och därmed den genomsnittliga ideella föreningens företrädare, skulle med all sannolikhet, efter att ha läst den föreslagna lagtexten, tro att sådana tillställningar är undantagna från skatteplikt. Antingen går man till en sådan tillställning för att dansa eller för att lyssna på musik, i bägge fallen aktiviteter vilka ingår i uppräknings över undantagna aktiviteter. Av utredningen framgår att konkurrenshänsyn ligger bakom att det inte bedöms som lämpligt att låta ideella föreningars anordnande av dylika tillställningar undantas från skatteplikt. Utredningens efterföljande resonemang kring att en danstillställning eller en dansbandstillställning saknar kulturellt syfte och därmed inte utgör sådan dans vilken är undantagen från skatteplikt är inte övertygande och skapar stor tveksamhet kring huruvida andra aktiviteter är undantagna från skatteplikt eller inte. Det framstår inte heller som relevant att på sätt framkommer i rapporten begränsa uppfattningen om vad som är kultur.

Gränsdragningen mellan kultur och nöje är grannlaga. Det torde dock vara uppenbart att kultur utgör ett nöje för många deltagare. Vad som är nöje är därför ytterst en subjektiv fråga och det bör inte i lagstiftningen införas snäva definitioner på vad som är kultur och vad som är nöje. KFO föreslår därför att mervärdesskattedirektivets undantag för kulturtjänster införs i ML i stället för det undantag som föreslås i rapporten.

Om även danstillställningarna omfattades av undantaget skulle undantaget i vart fall uppfattas som något mer konkret och lättbegripligt. I nuläget kan utredningens resonemang kring danstillställningar användas på andra ”kulturella” aktiviteter och leda till icke önskade resultat. Detta skapar förstås stor osäkerhet för de som har att tillämpa reglerna.

Det förtjänar att påpekas att utredningen inte har observerat att sådana danstillställningar som bedrivs av ideella organisationer, dvs. typisk folkparksdans, inte bedrivs kommersiellt.

Vidare anser KFO att undantaget för kultursektorn inte bör begränsas på sätt föreslagits i andra ledet av 3 kap. 11 a § tredje stycket, eftersom detta redan ligger inom ramen för 1 kap. 19 §. Den omformulering som föreslås kan försvåra tillämpningen. En rak hänvisning till 1 kap. 19 § bör i stället införas.

4.1.9.2 Gränsdragningsproblematik i fråga om vad som avses med en liknande aktivitet

Som beskrivits ovan framstår de aktiviteter vilka omfattas av undantaget för kulturella tjänster som alltför vaga och oprecist beskrivna. I undantaget finns även en skrivning innebärande att liknande aktiviteter omfattas av undantaget. Det säger sig självt att en verksamhet som är liknande något som är oprecist definierat i sig själv blir väldigt svår att definiera. Om den uppräknings som föregår uttrycket ”liknande aktivitet” föreföll lättbegriplig skulle även det vidgande begreppet ”liknande aktivitet” få en mer klar innebörd.

4.1.10 Idrottsundantaget

4.1.10.1 Fråga om vad som avses med omedelbar anslutning till idrottstjänst

De föreslagna reglerna rörande undantag från skatteplikt för idrott omfattar även omsättning av tjänster med omedelbart samband med utövandet av idrott och som omsätts i omedelbar anslutning till utövandet. En nyhet i förslaget är skrivningen om att omsättningen skall ske i omedelbar anslutning till idrottstjänsten. Detta framstår som en tids- och rumsmässig begränsning av hur tjänsten ska tillhandahållas. Ett förtydligande om vad som närmare avses med denna begränsning vore önskvärt ur ett föreningsperspektiv. Det är mycket lätt att föreställa sig att ett tillhandahållande av en sådan kringtjänst kan ske vid annan tid än exakt i anslutning till den tid då idrottsutövandet skall ske utan att för den skull den omedelbara kopplingen till idrottsutövandet är mindre. Var gränsen går i sådant fall och hur den ideella föreningen ens skall kunna känna till en avvikelse i det tidsmässiga sambandet är frågor som kräver vidare eftertanke innan en sådan skrivning blir gällande lag.

4.1.10.2 Behov av klar definition om vad som avses med fysisk träning, gränsdragningsproblematik

Enligt de föreslagna reglerna skall undantaget från skatteplikt för idrott även omfatta fysisk träning. Med fysisk träning avses, enligt förslaget, motion, friluftsliv och liknande som syftar till att öka deltagarnas fysiska välbefinnande. Som exempel på sådana aktiviteter nämns bl.a. skogsmulle, vandringar, segling, klättring etc. De föreslagna reglerna väcker omedelbart frågor kring hur man i ett enskilt fall skall kunna dra gränsen mellan om en aktivitet är skattepliktig eller inte. Det framstår som om en mycket stor mängd aktiviteter skulle kunna komma att undantas från skatteplikt om ”rätt” delar av aktiviteten framhålls. En vandring kan t.ex. företas av motionskäl men det kan lika gärna vara naturupplevelsen som är syftet med vandringen. En annan fråga som uppkommer är om det räcker att deltagarnas fysiska välbefinnande är ett delsyfte eller kanske rent utav ett underordnat syfte. Om deltagande i skogsmulle skulle kunna vara undantaget från skatteplikt talar detta t.ex. för att det är tillräckligt att det fysiska välbefinnandet är en ren bieffekt av själva aktiviteten. Undantaget för fysisk träning framstår i nuvarande utformning och utan vidare vägledning därför som svårt att tillämpa. På något sätt vore ett förtydligande på sin plats.

4.1.11 Omsättning till medlemmar

Den föreslagna utformningen av medlemsundantaget (3 kap. 11 c §) innehåller en uttömmande uppräknings av vilka organisationer som kan omfattas av undantaget. Jämfört med de organisationer som avses i 1 kap 19 § är uppräkningsen i 3 kap. 11 c § både inskränkande och i viss utsträckning utvidgande framförallt sett mot bakgrund av att uppräkningsen av de organisationer som avses i 1 kap 19 § mera skall ses som en exemplifiering och en inriktning på undantagets tillämpning.

Skillnaden mellan de två paragraferna skapar otydlighet om tillämpningen. KFO menar därför att det är fullt tillräckligt att i 3 kap. 11 c § enbart hänvisa till 1 kap. 19 § ML.

KFO anser vidare att den i lagtexten införda formuleringen ”stadgeenligt” är alltför inskränkt i förhållande till vad som synes avses. Det finns skäl att anta att undantagets tillämpning kan komma att begränsas till just vad som bestämts enligt stadgarna i en organisation. Detta är olyckligt och synes heller inte vara avsikten. KFO menar därför att man i stället bör i lagtexten införa formuleringen ”stadgeenligt eller på annat sätt bestämd avgift”.

Medlemsundantaget är till sin formulering givetvis endast avsett för omsättning till medlemmar i en organisation. Starka skäl talar för att på detta sätt tydligt definiera vilka omsättningar som kan omfattas av undantaget. Det förekommer emellertid mycket ofta att en ideell organisation, inte minst religiösa, har en verksamhet som riktar sig till såväl medlemmar som till icke medlemmar och att de tjänster som tillhandahålls den senare gruppen saknar vinstsyfte lika mycket som omsättningar internt. KFO anser därför att medlemsundantaget är för snävt utformat och bör utformas så att det passar den organisationsstruktur som är speciell för Sverige. Se också under avsnitt 4.1.13.

4.1.11.1 Problem med begränsning av varor i anslutning till tjänster

Medlemsundantaget föreslås omfatta tjänster och varor med anknytning därtill. Fråga kan uppkomma om vad som avses med dessa anknutna varor. KFO skulle välkomna ett förtydligande på denna punkt.

4.1.11.2 Svårigheter med att avgöra vad som avses med stadgeenlig avgift vid hantering av individuella nedsättningar

Det är inte heller ovanligt att vissa medlemmar med knappa resurser kan erhålla nedsättning av det pris man betalar till sin förening för en prestation. Det bör klargöras att detta inte medför att medlemsundantaget inte kan tillämpas.

4.1.12 Penninginsamlingsverksamhet

Den föreslagna lydelsen i 3 kap. 11 d § stämmer väl överens med motsvarande artikel 133.1.o i mervärdesskattedirektivet. Kravet enligt 3 kap. 11 d är att omsättning, som skall vara undantagen, görs av en icke vinstdrivande organisation dock med det ytterligare kravet att det måste vara fråga om omsättning i anslutning till penninginsamling där verksamheten i organisationen i fråga är undantagen sjukvård, social omsorg, utbildning, tillhandahållande av personal för själavård, kultur inkl. folk- och kulturbildning, idrott eller undantag till medlem.

KFO anser att formuleringen i 3 kap. 11 d kan leda till missförstånd och föreslår därför att uttrycket ”icke vinstgivande organisation” ersätts med ”dels sådan organisation som avses i 1

kap. 19 § och dels annan organisation som inte är vinstdrivande. I bägge fallen krävs att verksamheten skall vara undantagen från skatteplikt enligt 4 §, 7 §, 8 §, 8 a § eller 11-c §§.

4.1.12.1 Koppling till verksamhet som undantas – ett begrepp som saknas i ML

Omsättning som sker i samband med penninginsamlingsevenemang undantas från skatteplikt om evenemanget genomförs av en förening eller organisation vars verksamhet undantas från skatteplikt enligt något av vissa specifika undantag från skatteplikt. Begreppet ”verksamhet som undantas” förekommer inte någon annanstans i ML. I ML i övrigt görs en bedömning av om en specifik omsättning undantas från skatteplikt. En hel verksamhet kan enligt ML:s systematik dock inte vara undantagen från skatteplikt (ideella föreningar är enligt nuvarande regler undantagna från mervärdesskatt då de inte anses bedriva yrkesmässig verksamhet, något som dock är någonting helt annat). Skrivningen väcker frågor kring hur en situation skall bedömas när en förening har såväl skattepliktig omsättning som omsättning som är undantagen från skatteplikt. Sådana oklarheter är naturligtvis inte lämpliga och undantagsbestämmelsen bör anpassas till ML:s allmänna systematik.

Av förslaget framgår att föreningen inte nödvändigtvis behöver genomföra några transaktioner som omfattas av undantaget, t.ex. därför att tillhandahållandena normalt sker gratis (utanför tillämpningsområdet). Detta medför att föreningar, som annars inte behöver befatta sig med bedömning av skatteplikten hos enskilda transaktioner, i samband med penninginsamlingsevenemang måste göra en bedömning av hur dess normala verksamhet skulle ha beskattats om man hade tillhandahållit sina tjänster mot ersättning. I de flesta fall kommer bedömningen att mynna ut i att omsättningarna i samband med evenemanget är undantagna från mervärdesskatt. Dock har föreningarna, redan genom det merarbete som måste läggas ner i samband med den skattemässiga bedömningen, belastats administrativt. KFO är angeläget att peka på detta, vilket också styrker uppfattningen om att organisation enligt 1 kap 19 § inte bör betraktas som en beskattningsbar person.

4.1.12.2 Skälig omfattning

Ett rekvisit för att det föreslagna undantaget från skatteplikt skall bli tillämpligt är att penninginsamlingsevenemang endast får genomföras i skälig omfattning. Det är givet att ett så vagt uttryck som ”skälig omfattning” kommer att skapa osäkerhet om huruvida omsättning vid sådana evenemang är undantagna från mervärdesskatt. KFO inser dock att det är mycket svårt att ge mer precis vägledning. Emellertid är detta ytterligare ett bevis på vilka svåra gränsdragningsfrågor föreningarna och andra organisationer som berörs av förslaget kommer att ställas inför om det genomförs. Detta kommer, som tidigare påpekats, att medföra stora administrativa problem för föreningarna.

4.1.13 Särskilt om medlemsundantagets konsekvenser för registrerat trossamfund

Ett registrerat trossamfund driver idag ingen yrkesmässig verksamhet enligt ML. I rapporten föreslås att ett sådant samfund i stället skall utgöra en beskattningsbar person. Det kommer att innebära att trossamfundet i princip kommer att kunna bli skattskyldigt till mervärdesskatt för sin verksamhet. På samma sätt som för allmännyttig ideell förening eller allmännyttig stiftelse anser KFO att detta är djupt olyckligt eftersom det i grunden ändrar förutsättningarna för samfundets verksamhet, detta därför att ett samfund är en organisation driven av religiösa skäl och därför regelmässigt saknar intresse att skapa intäkter andra än att främja det religiösa. Det är därför av vikt att ånyo påminna om KFO:s primära förslag, att en organisation som avses i 1 kap. 19 § ML inte skall anses utgöra en beskattningsbar person. Utöver detta, och speciellt om KFO:s primära förslag inte vinner gehör, vill KFO framhålla följande.

4.1.13.1 Särskilt om medlemsundantagets tillämpning för betjänade personer och verksamheter

Ett religiöst samfund har en väsentlig uppgift att fylla även i dagens samhälle som i mångt och mycket uppfattas som i hög grad sekulariserat. Därmed skulle man kunna bibringas den uppfattningen att ett religiöst samfund har spelat ut sin roll för alltfler människor. Detta är emellertid en felsyn. För de flesta människor spelar än i dag de religiösa samfunden en mycket stor roll i många skeenden av livet och detta även om man i allt väsentligt lever ett sekulariserat liv. Så t.ex. är religiösa ceremonier mycket vanliga i samband med barns födelse, bröllop och inte minst begravningar. Det är säkert inte för djärvt att påstå att för majoriteten av svenskarna eller i Sverige bosatta personer är möjligheten till religiös ceremoni av väsentlig betydelse under många av livets skeenden. Även för annars ej religiösa människor spelar alltså de religiösa samfunden en avgörande roll.

Som framgår i det föregående är trots detta förhållande efterfrågan på medverkan av religiöst samfund mycket stor vid många tillfällen i livet. Det är därför ytterst väsentligt att lyfta fram att ett religiöst samfunds verksamhet sträcker sig långt utanför medlemskretsen. Människor vänder sig till ett religiöst samfund, som de står nära, när man känner att det finns ett behov och ofta utan att vara medlem i samfundet. Självklart avvisar inte samfundet sådana personer utan är tvärtom välkomnande, något som ju är naturligt i en religiös verksamhet.

Självfallet är det så att ett religiöst samfund inte betingar sig ersättning för huvuddelen av sin verksamhet. Därigenom faller denna del utanför mervärdesskattens tillämpningsområde. Den ansträngda ekonomin hos många samfund gör emellertid att ett religiöst samfund i vissa situationer måste ta ut en avgift. Det görs ibland endast till icke medlemmar men ofta också gentemot såväl medlemmar som icke medlemmar, som dock anser sig kunna vara betjänade av det religiösa samfund de vänder sig till. Att i en sådan situation accentuera skillnaden mellan en medlem och en icke medlem som gör samma förvärv kan säkerligen komma att uppfattas som stötande. Det kan ju finnas personer som i mindre utsträckning vill ta del av det som ett religiöst samfund erbjuder utan att för den sakens skull behöva ta steget och bli medlem.

KFO anser att undantaget från skatteplikt för omsättningar till medlemmar generellt, och i synnerhet när det gäller religiösa samfund, skall ges en sådan omfattning att det också kan tillämpas för organisationer eller personer som betjänas av föreningen/samfundet. Det förefaller mycket främmande att exempelvis en vigsel eller en begravning inom ett registrerat trossamfund skattemässigt skall hanteras olika beroende på vem som söker samfundets medverkan.

Inte sällan består ett religiöst samfund av fler än en juridisk person. Ofta finns som grund ett registrerat trossamfund men kring detta finns ofta ett flertal närliggande organisationer, vilka som regel är allmännyttiga ideella föreningar. Som exempel kan nämnas särskilda begravningsföreningar knutna till ett religiöst samfund, föreningar för ungdom, för äldre eller handikappade, förintelseoffer m.m. Dessa organisationer kan benämnas betjänade organisationer. De saknar som regel möjlighet att helt och hållet administrera sin verksamhet utan låter därför "huvudsamfundet", dvs. det registrerade trossamfundet sköta administration av olika slag, t.ex. medlemshantering. För det fall att KFO:s primära förslag om undantag från begreppet beskattningsbar person inte vinner gehör kommer de föreslagna nya reglerna att bli förödande för de betjänade organisationerna i och med att det registrerade trossamfundet måste belasta betjänad organisation med mervärdesskatt. Visserligen skulle 3 kap. 23 a § ML kunna åberopas men tillämpningen av denna bestämmelse har hittills varit mycket restriktiv. Med kännedom om detta anser KFO att ytterligare argument kan anföras för att medlemsundantaget utvidgas på sätt föreslagits ovan.

4.1.13.2 Svårigheter med blandad verksamhet eftersom vissa avgiftsbelagda prestationer riktar sig till andra än medlemmar

Medlemsundantaget kan leda till att en ideell organisation kommer att bedriva en blandad verksamhet. En sådan leder ofelbart till svåra överväganden om hur avdraget för ingående skatt skall bestämmas. Som tidigare påpekats blir konsekvenserna att en ideell organisation kan – också av detta skäl – få svårigheter med att få folk att engagera sig i en ideell verksamhet.

4.1.13.3 Begravningsverksamhet för vissa samfund

Begravningsavgifter avseende avlidna som inte varit medlemmar i en församling som ombesörjer en begravning kommer att mervärdesskattebeläggas. Då de avlidna i dessa fall dock sannolikt är medlemmar i en annan församling inom samma religiösa inriktning leder detta till en snedvridning som kommer att uppfattas som orimlig av allmänheten. Endast om begravningen sker inom en allmän begravningsplats blir undantaget i 3 kap. 23 § p.6 (gravöppning eller gravskötsel) tillämpligt medan en upplåtelse däremot blir skattepliktig oavsett vilken typ av begravningsplats som är i fråga. En sådan mervärdesskattebelastning på begravningar torde knappast ha varit avsikten. Denna olyckliga situation skulle kunna undvikas genom att undantaget för omsättning av tjänster till medlemmar mot stadgebestämd ersättning utökas till att

omfatta även person som är medlemsnära (betjänad person), t.ex. genom att familjemedlem är medlem i aktuellt förening/församling.

4.1.14 Omsättning av skänkta varor

4.1.14.1 Administrativa svårigheter

Den verksamhet med s.k. second-handbutiker som bedrivits av ideella föreningar har tidigare varit befriad från mervärdesskatt. Nu föreslås omsättning av skänkta varor bli beskattad med 6 procent mervärdesskatt. Detta medför i och för sig endast en mindre ekonomisk belastning för denna verksamhet. Dock gäller även i denna verksamhet att det blir ytterligare ett administrativt moment att utföra för redan hårt belastade ideella krafter.

4.1.14.2 Gränsdragning gentemot marginalbeskattade varor

Om varorna inte är skänkta och det föreslagna reglerna om 6 procent mervärdesskatt vid försäljning av skänkta varor inte är tillämpliga skall 25 procent mervärdesskatt tas ut. I verksamheter där man säljer begagnade varor finns idag möjligheten att tillämpa reglerna om vinstmarginalbeskattning. Dessa regler är fördelaktiga i de fall varorna inte är skänkta. Detta medför att försäljare i dessa fall kommer att hamna i en situation där man tillämpar de besvärliga reglerna om vinstmarginalbeskattning samtidigt som man skall hantera två olika skattesatser. Även om den lägre skattesatsen vid försäljning av skänkta varor medför att de negativa ekonomiska effekterna för dessa verksamheter blir förhållandevis små kommer dessa föreningar att ha en mycket komplicerad mervärdesskattesituation.

5 KONSEKVENSER FÖR DEN IDEELLA SEKTORN GENOM GENERELL SKATTEPLIKT FÖR FASTIGHETSUTHYRNING UTOM STADIGVARANDE BOSTAD

5.1 Kraftigt fördyrade kostnader

Genom införande av en generell skatteplikt för fastighetsuthyrning kommer hyreskostnaderna för den ideella sektorn att stiga avsevärt. Tidigare har den som hyrt ut lokaler till en förening inte kunnat lägga mervärdesskatt på hyran. Enligt de föreslagna reglerna kommer detta dock att bli obligatoriskt. Föreningarna saknar i de flesta fall helt avdragsrätt för ingående mervärdesskatt och i mycket få fall kan föreningarna förväntas ha någon mer omfattande avdragsrätt. Detta kommer att medföra att föreningarnas kostnader kommer att stiga avsevärt. Utredningen anför att det endast bör bli fråga om mindre kostnadsökningar då fastighetsägarna å sin sida kan sänka sina kostnader då deras ingående mervärdesskatt enligt de föreslagna reglerna skulle bli avdragsgill. KFO gör dock bedömningen att det är ytterst osannolikt att fastighetsägarna i någon större utsträckning skulle låta en ideell organisation få ta del av denna beräknade kostnadsminskning. Det mest sannolika är att föreningarna får vidkännas en hyreshöjning om mycket nära 25 procent. Detta kommer att slå mycket hårt mot föreningarnas ekonomi och kan leda till att föreningar och andra ideella organisationer slås ut.

Som exempel har KFO funnit att enbart studieförbundens hyreskostnader säkerligen uppgår till minst 420 miljoner kronor årligen. Det skulle för studieförbundens del betyda en hyresökning med mer än 100 miljoner kronor årligen om förslaget om generell skatteplikt för lokalupplåtelser förverkligas. För MAIS, Musikarrangörer i samverkan, innebär en skatteplikt på all lokalupplåtelse en kostnadsfördyring om ca. 4 miljoner kr årligen. Detta motsvarar närmare 20 % av det totala statliga stödet till arrangerande musikföreningar. Varken studieförbunden eller MAIS' organisationer kan bära dessa våldsamma kostnadsökningar.

De föreslagna reglerna kan även komma att leda till att olika föreningar verksamma inom samma område kan komma att påverkas på helt olika sätt ekonomiskt. T.ex. kan det beträffande religiösa samfund konstateras att Svenska kyrkan i allt väsentligt äger sina egna fastigheter och således inte kommer att drabbas av merkostnader. Andra religiösa samfund, vilka inte varit verksamma i Sverige lika länge, t.ex. muslimska samfund, har dock inte hunnit etablera sig på ett sådant sätt att man äger sina egna fastigheter. Dessa samfund kommer då att belastas av den mervärdesskatt fastighetsägaren kommer att bli tvungen att påföra. Detta leder till att dessa samfund kommer att behandlas på ett mer ofördelaktigt sätt jämfört med Svenska kyrkan. De redan etablerade samfunden får således en avsevärd fördel jämfört med de nyetablerade.

Samma konsekvenser blir följden för många nyetablerade föreningar eller andra organisationer.

5.2 Avstyrkande av förslaget om generell skatteplikt för all uthyrning annan än stadigvarande bostad

Nuvarande regler gällande fastighetsupplåtelser uppfattas av många som besvärliga och svåra att tillämpa. Det finns dock inte något krav från EU på Sverige att förändra dessa regler som är helt förenliga med mervärdesskattedirektivet.

Innan en sådan förändring som nu föreslås genomförs måste det emellertid finnas en bättre konsekvensanalys och en väl genomtänkt kompensationsystem för de som drabbas negativt av förändringen. Innan sådana åtgärder vidtagits är de negativa effekterna för bl.a. den ideella sektorn så stora att det inte är rimligt att ändra reglerna på det föreslagna sättet. KFO avstyrker förslaget av detta skäl.

5.3 Svårigheter med jämningsreglerna

Från fastighetsbranschen har ofta framförts att det är det komplicerade systemet med frivillig skattskyldighet för upplåtelse av verksamhetslokal som gör att en mer generell skatteplikt bör aktualiseras. KFO kan i och för sig ha förståelse för detta argument. Just därför anser KFO att man borde ha utrett möjligheterna till förenkling av systemet med frivillig skattskyldighet och då inte minst de materiellt sett svårförståeliga jämningsreglerna. På så sätt skulle fastighetsbranschens önskemål kunna tillgodoses utan att för den skull den ideella sektorn drabbas på ett ohemult sätt.

KFO anser att exempelvis artiklarna 184-192 i mervärdesskattedirektivet öppnar för möjligheten till förenkling av jämningsreglerna. Så t.ex. kan korrigeringsperioden förkortas för att man på så sätt kraftigt kan minska den administrativa bördan hos fastighetsbolagen. Då minskar kravet på dessa att under hela tio år fördela varje ingående skatt på en investeringsvara och att hålla reda på hur avdrag för ingående skatt skall jämkas under så lång tid.

Vidare bör man utreda möjligheten att höja gränsen för när en fastighet skall anses vara en investeringsvara. Det finns ingen anledning att år ut och år in bibehålla gränsen 100 000 kr i mervärdesskatt. Det bör stå Sverige fritt att höja gränsen kraftigt till t.ex. 500 000 kr. Därmed kommer antalet korrigeringsfall att reduceras avsevärt, vilket leder till stora förenklingar för fastighetsbolagen

Det finns således starka skäl till att utreda möjligheter till förenklingar av reglerna om frivillig skattskyldighet för uthyrning av verksamhetslokal. På så sätt bortfaller också behovet av en mer generell skatteplikt för fastighetsuthyrning.

5.4 Övergångsreglerna ger upphov till svåra administrativa överväganden

En generell skatteplikt för fastighetsuthyrning, utom för ändamålet stadigvarande bostad, leder till de föreslagna reglerna för engångsjämkning, som skall tillämpas övergångsvis och också till eventuell justering av engångsjämningen vid eventuella förändringar. Dessa föreslagna regler är så komplicerade att, enligt KFO:s mening, det blir helt omöjligt att tillämpa dem. Därigenom finns ännu ett starkt argument för att låta utreda förenklingar i systemet med frivillig skattskyldighet i stället för en generell skatteplikt.

Stockholm den mars 2010

.....

.....